Referat fra erfaringsudveksling Gr. 2 Neurologiske vanskeligheder, 3. Session.

Referent: Lasse Levinsen Uth

1. Erfaringer/anbefalinger til personer med ALS, som ikke taler dansk
    a. Der kom et eksempel med en ukrainsk kvinde der er dement:
        i. Kan kun tale ukrainsk
        ii. Har datter der kan oversætte
        iii. Forstår ikke symboler
        iv. Kan kun forstå datterens oplæste sætninger
        v. Anbefaling fra gruppen:
            1. GoTalk 9+, med symboler og dansk tekst, der ved tryk på symbolet bliver oplæst på ukrainsk af datter. Hermed kan personalet bruge det som partnerstøttet auditiv scanning, til de mest basale behov.
    b. På samme måde kan symboler med fremmed sprog, blive oplæst på dansk så de danske omgivelser forstår hvad der bliver sagt. (Ift. ALS-patienter).
2. Tekniske hjælpemidler til Parkinson (erfaringer bl.a. ift. kognitive vanskeligheder)
    a. Atypisk parkinson
        i. Ofte low-tech
        ii. Svært med kombinationen mellem motoriske problemer (ofte med øjnene) og de kognitive problemer.
        iii. Huske borgers baggrund. Er der noget motorisk hukommelse der kan udnyttes til kommunikationen? Har borger tidligere brugt computer/mus/skrivemaskine/iPad mm.
        iv. Lave kommunikationskontrakter, især mellem ægtefæller, så alle er enige om hvordan kommunikationen skal foregå.
            1. Vil borger gerne have at ÆF skal færdiggøre hans/hendes sætninger?
            2. Er det ok, at omgivelserne taler, mens borger skriver en sætning?
            3. mm.
3. Erfaringer med at få lavet sin egen stemme. Er der nogen der har prøvet dette med en borger?
    a. Stemmerne har indtil nu ikke være så gode, at det er genkendeligt at det er en personlig stemme. Men der er kommet ny teknologi, der måske gør dette bedre.
    b. Der er enighed i gruppen om, at det kan bevilges hvis der foreligger en særlig årsag til dette. F.eks. ønsket om at små børn skal vokse op med at høre deres mors/fars egen stemme mm.
    c. Indtil videre har det været en meget lang og tidkrævende proces, hvor nogle har oplevet at borger opgiver undervejs pga. faldende funktionsniveau o.l.
    d. En havde erfaring med at borger oplæste flere børnebøger for sit barn, inden stemmen forsvandt. Dette bevarede stemmen (med alle pauser, intonationer og personlighed) på en meget bedre måde end en personlig stemme ville gøre.
4. Optisk udredning af øjenstyringsbrugere (ALS-patienter) – Hvor bliver det brugt?
    a. CKV laver altid optisk udredning af ALS-patienter inden afprøvning af øjenstyring.
    b. Andre laver afprøvning af øjenstyring først, og vurderer derefter om der er behov for optisk udredning.
    c. Nogle laver sjælden/aldrig udredning.
    d. Der kan være forskellige årsager til de forskellige løsninger, bl.a. tilgang på optiker, borgers reaktion på øjenstyring der ikke fungerer (pga. problemer med øjnene) mm.

5. Tosprogede brugere af kommunikationsteknologi (Avaz/C5/Grid). Hvordan løser man opgaven?
    a. 2 apps til både iOS og Android kan veksle mellem flere sprog:
        i. Tekst til Tale
        ii. Speech Assistant
    b. Communicator 5 kan veksle mellem flere sprog, men her findes pt. kun dansk, engelsk og tysk som gratis stemmer og ordforslag.
    c. Grid 3 har mange sprog til både stemmer og ordforslag at veksle mellem som standard.
    d. TD Snap til både Windows og iOS, har igen mulighed for at veksle mellem flere stemmer og ordforslag. Er bedst egnet til symbolkommunikation, men kan også bruges med tastatur.